

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІМІДЖ ДЕРЖАВИ І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Політологія. Національна безпека»

Спеціальність **052 Політологія**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів

Протокол № 5 від 1 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Імідж держави і національна безпека
Викладач (-і)	Мадрига Тетяна Богданівна
Контактний телефон викладача	+380979852616
Е-mail викладача	tetiana.madryga@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/3f481dde984d8513df05
Консультації	Середа, 15.00-16.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Імідж держави і національна безпека» є складовою частиною професійної підготовки політологів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Дисципліна «Імідж держави і національна безпека» є вибірковою дисципліною зі спеціальності «Політологія. Національна безпека» для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 5 семестрі в обсязі 3 кредити ЄCTS, включає лекції, практичні заняття, самостійну роботу здобувача, ІНДЗ, та інші форми роботи. Підсумковий контроль у формі заліку.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Сучасні глобалізаційні процеси та спричинене ними посилення цивілізаційно-культурних диференціацій не лише актуалізують потребу кожної держави мати своє індивідуальне обличчя, а й перетворюють цю потребу на питання національної безпеки.

Мета вивчення дисципліни «Імідж держави і національна безпека» – формування в студентів знань про важливість цілеспрямованої, послідовної та систематичної роботи з оптимізації державного іміджу всередині країни і за кордоном задля захисту та просування її національних інтересів.

Ознайомитися з феноменом іміджу, розібратись у сутності, типології, функціональному апараті цього явища, особливостях іміджу держави та інших суб'єктів забезпечення національної безпеки, з'ясувати їх унікальні, особливі якості, а також важливість конструювання певних якостей, які можуть надати державі привабливості допоможе курс «Імідж держави і національна безпека».

Вивчення даної дисципліни сприяє розширенню наукового кругозору, підвищенню загальної культури майбутнього фахівця, розвитку його мислення, формуванню особистісних якостей.

Імідж держави – це не тільки відображення дійсності (реальної держави), а і її реконструкція за допомогою інформаційно-комунікаційних та політичних технологій.

Після завершення цього курсу студент буде :

Знати

- теоретичні основи, принципи та ключові поняття іміджелогії;
- сутність іміджу держави як об'єкта дослідження і категорію сучасної політичної науки;
- особливості процесу побудови іміджу особи та організації;
- види особистісного іміджу: вербального, візуального, дзеркального;
- інструментарій іміджелогії;
- основи іміджмейкінгу;
- технології створення іміджу.
- особливості і сутнісні характеристики імідж різних суб'єктів забезпечення національної безпеки: президента, уряду, парламенту, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, громадян та їх об'єднань тощо;
- основи інформаційно-психологічного впливу на соціум з метою формування позитивного політичного іміджу кандидата, державного діяча, іншого політичного інституту, в тому числі, й

самої держави;

- основні проблеми при формуванні позитивного іміджу держави;
- характерні особливості іміджевої політики України у внутрішньополітичному вимірі.

Вміти

- практично використовувати засвоєні теоретичні знання;
- створювати особистий імідж згідно основних етапів конструювання;
- розробляти механізми впливу імідж-образу на масову свідомість;
- застосовувати навички колористики та стилістики;
- професійно і творчо підходити до характеристики іміджу суб'єкта забезпечення національної безпеки та його трансформації;
- аналізувати імідж суб'єкта забезпечення національної безпеки з точки зору його адекватності ситуації та ефективності;
- вивчати психологію аудиторії, враховувати її настрої при вирішенні конкретних професійних завдань;
- скласти пропозиції та рекомендації органам державної влади, недержавним політичним і громадським організаціям, основним релігійним конфесіям з формування їх позитивного іміджу;
- вільно орієнтуватися у традиційних та нових формах і прийомах іміджевої діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-02 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-03 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-05 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-07 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК0.1 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки, загальної теорії національної безпеки, структуру, принципи забезпечення національної безпеки, складові сектору безпеки і оборони.

СК0.2 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК0.3 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК0.4 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології у фаховій діяльності.

СК0.5 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК0.6 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

СК0.7 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, в тому числі

з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.
 СК0.8 Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК0.9 Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.

Програмні результати навчання

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН02. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.

РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

РН04. Мати навички професійної комунікації.

РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення

РН08. Вміти використовувати базовий категоріально-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12 год / 4 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год / 6 год
самостійна робота	60 год / 80 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
п'ятий	052 Політологія	третій	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу «Імідж держави та національна безпека».	2		6
Тема 2. Імідж як основа іміджелогії. Типи іміджів.	2	2	8
Тема 3. Інструментарій іміджелогії.	2	2	6
Тема 4. Іміджмейкінг: сутність, основні принципи.	2	2	8
Тема 5. Імідж держави як об'єкт дослідження і категорія сучасної політичної науки. Внутрішній та зовнішній імідж.	2	2	6
Тема 6. Імідж Президента України як суб'єкта забезпечення національної безпеки.	2	2	6
Тема 7. Імідж центральних органів виконавчої влади.		2	8
Тема 8. Імідж державного службовця.			2
Тема 9. Імідж національної поліції як суб'єкта забезпечення національної безпеки.		2	6
Тема 10. Імідж Збройних Сил України як суб'єкта забезпечення національної безпеки.		2	2
Тема 11. Імідж громадян країни та їх об'єднань.			2

	ЗАГ:	12	18
			60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) відповіді на семінарських заняттях – 50 балів; 2) написання контрольної письмової роботи – 20 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру – 20 балів (з них 10 балів – за проєкт, 10 балів – за представлення). 4) написання тематичних тестів – 10 балів. <p>Загальна кількість – 100 балів.</p> <table border="1" data-bbox="528 672 1406 1160"> <thead> <tr> <th>Оцінка в балах</th> <th>Оцінка в національній шкалі</th> <th>Оцінка за шкалою ECTS</th> <th>Оцінка за залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td rowspan="3">добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>задовільно</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td>FX</td> <td rowspan="2">незараховано</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	90-100	відмінно	A	зараховано	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	D	50-59	задовільно	E	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік																							
90-100	відмінно	A	зараховано																							
80-89	добре	B																								
70-79		C																								
60-69		D																								
50-59	задовільно	E																								
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано																							
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																								
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. 3) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів; вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів. <p>Загальна кількість – 20 балів. Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 5 балів кожне); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). <p>Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання:</p> <p>1-4 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу інформацію про історичний період або одиничні конкретні факти.</p> <p>5-7 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; студент демонструє знання окремих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями;</p>																									

	<p>узагальнення відсутні.</p> <p>8-12 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; студент розкриває історичний процес в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні.</p> <p>13-16 б. – відповідь структурована, містить або вступ або висновок; студент розкриває історичний процес в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, проте допускає окремі помилки; володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій.</p> <p>18-20 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; студент повноцінно розкриває історичний процес в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми.</p> <p>Контрольна робота на стаціонарі виконується на передостанньому семінарському занятті. Здобувачі заочної форми повинні здати її в електронному вигляді у термін до 1 грудня.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо.</p> <p>Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали в сумі можна набрати 50 балів.</p> <p>Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали (5 балів) за такими критеріями:</p> <p>– «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті</p>

	<p>теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>– «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>– «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>– «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. 2) індивідуальної роботи. 3) підсумкової контрольної роботи. <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт.</p> <p>Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проєктів та контрольних (тестових) завдань.</p> <p>Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

Академічна доброчесність: Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв).

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт –вівторок, 15.00 год. – 16.00 год.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](#)

8. Рекомендована література

Балюк С.В. Міжнародний імідж держави: методичні особливості та деякі результати соціологічного виміру [Текст] / С.В.Балюк // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». – Харків, 2007. – № 761. – С. 200-202.

Балюк С.В. Образ іноземної країни: основні структурні елементи [Текст] / С.В. Балюк // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2008. – С.: 463-467.

Барна Н. В. Іміджологія: навч. посібник. Київ : Ун-т «Україна», 2008. 217 с.

Барна Н. В. Естетика іміджмейкінгу : монографія. Київ : Слово, 2012. 170 с.

Бондаренко І. С. Іміджологія у системі гуманітарних знань: культурноосвітні стратегії. - Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. - 320 с.

Бугрим В. В. Іміджологія / Іміджмейкінг: навчальний посібник. – Київ : ВПЦ «Київський університет», 2014. - 250 с.

Жаркова В. Є. Фірмовий стиль як технологія просування бренду / В. Є.Жаркова, О. І. Обласова // Масова комунікація у глобальному та національному вимірах. – 2019. – Вип. 11. – С. 41-46.

Іміджологія: навч. посіб. : для всіх спец. студ. вищ. навч. закл. / А. О. Голошубова; Одес. нац. мор. ун-т, каф. "Філософія". — О.: Вид-во ОНМУ, 2010. — 80 с.

Дячук В. П. Іміджологія. Соціокультурний вимір : навч. посіб. / В. П. Дячук. – Київ :

- Видавництво Ліра-К, 2017. – 308 с.
- Колосовська І.І. Іміджологія: теоретико-прикладні засади: навчально-методичний посібник / І.І. Колосовська. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2008. – 48 с.
- Королько В. Г. Паблік рілейшнз: наукові основи, методика, практика : підручн. / В. Г. Королько. – К. : Видавн. дім «Скарби», 2001. – 400 с.
- Лікарчук Н. В. Формування іміджу політичного лідера в процесі виборчої кампанії: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути і процеси» / Лікарчук Наталія Василівна; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2003. – 21 с.
- Лісничий В. В., Грищенко В. О. Сучасний виборчий PR: Навч. посібник / В. В. Лісничий, В. О. Грищенко, В. М. Іванов, М. В. Кінах та ін. – Сєверодонецьк: ЕВРИКА, 2001. – 480 с.
- Логунова М. Політична іміджологія. Київ: Вид-во. НАДУ, 2004. 104 с.
- Мадрига Т. Б. Імідж політичного лідера: теоретичні і практичні аспекти / Т.Б.Мадрига // Гілея. – К., 2016. – Вип. 109. – С. 316-321.
- Мадрига Т. Б. Використання можливостей фізіогноміки при дослідженні сучасних політичних лідерів в Україні / Т. Б. Мадрига // Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.10. – 2016. – с. 62-68.
- Мадрига Т. Б. Особливості президентських виборів 2019 року в Україні / Т. Мадрига // Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри. Збірник матеріалів ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 23-24 травня 2019 р.). – Івано-Франківськ, 2019. – С. 54-58.
- Мадрига Т. Б. Особливості парламентської виборчої кампанії 2019 року в Україні / Т. Мадрига // "Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць.- К., 2019. Випуск 151 (№ 12) Ч. 3. Політичні науки – 2019. – С. 39.-42.
- Мороз В. Формування політичного іміджу на виборах: технології навіювання / В. Мороз // Політична думка. – 2006. – 25 травня. – С.12.
- Муті І. Брендинг за 60 хвилин / І. Муті. – Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. – 256с.
- Наумік К. Г., Григоренко А. М., Ушкальов В. В. Організація діяльності державного службовця: Навчальний посібник. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. – 320 с.
- Палеха Ю. І. Іміджологія. Київ : Вид-во Європейського ун-ту, 2004. 324 с.
- Пірен М. І. Основи політичної психології: Навч. посіб. Київ : Міленіум, 2003. 413 с.
- Політологічний енциклопедичний словник /Упор. В.П. Горбатенко; За ред. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004 – 736 с.
- Почепцов Г.Г. Іміджологія: теорія і практика. – К., 2010. - 224 с.
- Почепцов Г.Г. Паблік рілейшнз для професіоналів. – Київ, 2010. - 520 с.
- Почепцов Г. Г. Інформаційна політика: Навч. посіб. [Текст] / Г. Г. Почепцов, Чукут С. А. – К.: Знання, 2006. – 663 с.
- Остапівський І. Теоретичне обґрунтування феномену іміджу / І. Остапівський, Т. Остапівська // Наук. вісн. Східноєвропейського нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Педагогічні науки. – 2015. – № 1. – С. 95– 99.
- Рудакевич М. І. Професійна етика державних службовців: теорія і практика формування в умовах демократизації державного управління : монографія / М. І. Рудакевич. – Тернопіль : Вид. Астон. – 2007. – 400 с.
- Смирнова Т. Моделювання рекламного іміджу : навч. посіб. / Т. Смирнова. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2005. – 166 с.
- Семченко, О. А. Іміджева політика України [Електронний ресурс] : монографія / О. А. Семченко . – Київ : Академія, 2014 . – 272 с.
- Старовойтенко Р. В. Імідж політичної партії як чинник електорального: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / Старовойтенко Руслан Віталійович; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2003. – 21с.

Ткач Д.І. Місце і роль Президента у зовнішній політиці України: психоаналітичне та візуально-психологічне портретування: монографія. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2020. 293 с.

Філановський О. Гра в бренди. Як збільшити шанси вашого бізнесу на успіх / О. Філановський. – Київ : Наш формат, 2019. – 176с.

Фролов П. Д. Теоретико-методологічні аспекти проблеми сприймання особистості політичного лідера / П. Д. Фролов // Наукові студії з соціальної та політичної психології. – К.: Агрпромовидав України, 1999. – Вип. 1 (4). – С.199–210.

Фролов П. Д. У пошуках безпрограшного іміджу. Технології побудови цільового іміджу політика / П. Д. Фролов // Політичний маркетинг та електоральні технології. – Запоріжжя: Гарт, 2002. – С. 84–94. – ISSN 1563-3713.

Фролов П. Імідж політичного лідера у друкованих ЗМІ: шляхи та методи вивчення / П. Д. Фролов // Наукові студії з соціальної та політичної психології. – К.: Агрпромовидав України, 1996. — Вип. 2. – С. 147–158.

Хавкіна Л. М. Іміджелогія: навчально-методичний посібник Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 64 с.

Хаджирадева С. К. Теорія і практика підготовки державних службовців до професійно-мовленнєвої комунікації: монографія / С. К. Хаджирадева. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2005. – 294 с.

Чорна О. О. Комунікативний імідж президента : Монографія. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 300 с.

Шавкун І. Г. Формування іміджу організації : [навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Менеджмент»]. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. – 111 с.

Інформаційні ресурси:

Богуш Д. Міжнародний імідж України: проблеми і перспективи. URL: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/bogush/4b843f0bd3e45/>

Зубик О. Імідж України: погляд з-за меж. URL: <http://experts.in.ua/baza/analitic/>

Міжнародний імідж України: міфи й реалії / Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL:http://www.gazumkov.org.ua/journal_pos.php?y=2000&cat=3&pos=5

Міняйло В. Радіо Свобода Україну в світі знають за корумпованість та безвідповідальність. URL: <http://ngo.donetsk.ua/ukrsociety/2194>

Немченко А.Б Наукові аспекти поняття «імідж». URL: <http://intkonf.org/ktehnn-dots-nemchenko-ab-stud-mazheuka-vo-naukovi-aspekti-ponyattya-imidzh/>.

Семченко, О. А. Іміджева політика України [Електронний ресурс] : монографія / О. А. Семченко . – Київ : Академія, 2014/ URL <https://textbook.com.ua/politologiya/1473452005>

Остапа С. Формування позитивного іміджу. Українська Всесвітня координаційна рада. Вісник за травень 2002 URL: <http://www.news.ce.lviv.ua>

Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> Стратегія національної безпеки України: затв. Указом Президента України від 14.09.2020

р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> Щурко О. Чинники формування міжнародного образу держави: принципи класифікації URL: <http://www.postua.info/shchul>.

Тетяна Мадрига,
кандидат політичних наук,
доцент кафедри політичних
інститутів та процесів